

การคลังท้องถิ่น*

สุวรรณ ตันประวัติ**

1. บทนำ

การคลังท้องถิ่น เป็นกลไกที่สำคัญมาก ส่วนหนึ่งของระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นสำคัญ เช่น โสภิตที่หล่อเลี้ยง ร่างกาย และช่วยทำให้ กลไกส่วนอื่นทำงานได้ เนื่องจากการคลังเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการเงิน

เป็นสิ่งสำคัญ ถ้าหน่วยการปกครองท้องถิ่นขาดเงิน ก็ไม่สามารถดำเนินกิจการได้

“แม้ว่าการคลังของท้องถิ่น จะแยกจากการคลังของรัฐบาล แต่หน่วยงานของรัฐบาลก็ยังมี ส่วนในการกำกับดูแล และ มีความสัมพันธ์กันในรูปของ การช่วยเหลือท้องถิ่นใน ด้านการเงิน ที่เรียกว่า เงินอุดหนุน”

สอบอาจไม่ได้หมายถึงเพียงการดูความถูกต้องเพียง อย่างเดียว แต่การตรวจสอบจะกินความไปถึงผล

การคลังท้องถิ่น เป็นเรื่องการบริหารทาง ด้านการเงินที่เริ่มตั้งแต่ การจัดเก็บหรือจัดหา รายได้ ต่อด้วยการใช้ จ่ายเงินที่จัดเก็บจัดหา มาได้นั้น แล้วจบลงที่ การตรวจสอบการบริหาร การเงินทั้งในส่วนการ จัดเก็บจัดหาและในส่วน การใช้จ่าย การตรวจ

*เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่อง “การคลังท้องถิ่น” หลักสูตรปริญญาโทสำหรับนักบริหาร สาขาบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2540 บรรยายเมื่อวันเสาร์ที่ 6 กันยายน 2540

**ผู้อำนวยการส่วนพัฒนารายได้ท้องถิ่น สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

การดำเนินงานและความเหมาะสมคุ้มค่าด้วย

การคลังท้องถิ่นแยกต่างหากจากการคลังของรัฐบาล ท้องถิ่นมีการจัดเก็บจัดหารายได้เองภายใต้กฎหมายและระเบียบเฉพาะของท้องถิ่น มีการใช้จ่ายโดยระเบียบกฎหมายที่ควบคุมเฉพาะท้องถิ่น เพียงแต่การตรวจสอบการคลังเท่านั้นที่ใช้หน่วยงานเดียวกัน ในมาตรฐานเดียวกันกับการตรวจสอบการคลังของรัฐบาล รวมทั้งการตรวจสอบภายในของหน่วยการปกครองท้องถิ่นเองด้วย

แต่ถึงแม้ว่าการคลังของท้องถิ่นจะแยกจากการคลังของรัฐบาล แต่หน่วยงานของรัฐบาลก็ยังมีส่วนในการกำกับดูแลและมีความสัมพันธ์กันในรูปแบบของการช่วยเหลือท้องถิ่นในด้านการเงิน ที่เรียกว่าเงินอุดหนุน รัฐบาลยังต้องกำกับดูแลการคลังของท้องถิ่นเนื่องจากท้องถิ่นที่มีอยู่ในประเทศไทยนั้นยังเป็นท้องถิ่นที่ไม่มีอำนาจสิทธิขาดในการปกครองตนเองดังเช่นการปกครองท้องถิ่นของประเทศทางตะวันตกเช่นสหรัฐอเมริกา การปกครองท้องถิ่นในประเทศไทยอย่างเป็นทางการ มีอายุได้เพียง 40 ปีเศษ นับตั้งแต่เริ่มประกาศใช้พระราชบัญญัติเทศบาลเมื่อปี พ.ศ. 2496 เป็นระบบการกระจายอำนาจการปกครองบางส่วนหรือ Partial Decentralization System of Government ซึ่งมีความหมายตรงตัว ภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยยังไม่เอื้ออำนวยให้มีการปกครองท้องถิ่นแบบกระจายอำนาจเด็ดขาด การคลังของท้องถิ่นจึงเป็นเช่นเดียวกัน

องค์ประกอบของการคลังท้องถิ่น

การคลังท้องถิ่นประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ 3 ประการ

1. การจัดเก็บหรือจัดหารายได้
2. การใช้จ่ายเงิน
3. การตรวจสอบการคลัง

สถานภาพการคลังท้องถิ่นในปัจจุบัน

ภายใต้ระบบกระจายอำนาจการปกครองบางส่วน หน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงมีอำนาจการจัดเก็บรายได้จำกัด ทำให้การใช้จ่ายเงินพลอยจำกัดไปด้วย แม้ว่าจะได้รับมอบอำนาจมากมาย แต่มีเงินน้อยก็เหมือนกับไม่มีอำนาจ การใช้จ่ายเรื่องสำคัญ ๆ ที่ต้องปฏิบัติมักจะต้องขอเงินอุดหนุนจากรัฐทำให้อำนาจการตัดสินใจไปขึ้นอยู่กับรัฐบาล ผลเสียที่ติดตามมากก็คือรัฐบาลต้องรับภาระในการเข้าไปแก้ไขปัญหาลocal ของท้องถิ่น และประชาชนในท้องถิ่นเรียกร้องจากรัฐบาลมากกว่าที่จะพยายามช่วยตัวเอง

การคลังท้องถิ่นในอนาคต

คูนวโน้มของการปกครองท้องถิ่นจากร่างรัฐธรรมนูญ (ฉบับ สสร.) จากแนวคิดของนักวิชาการ แนวคิดของนักการเมือง และกระแสความคิดของสังคม มีแนวโน้มมุ่งไปสู่การกระจายอำนาจสมบูรณ์แบบขั้นเรื่อย ๆ โดยลดบทบาทของ

รัฐบาลกลางลง กรณีเช่นนี้ก็จะเกิดกับระบบการคลังของท้องถิ่นพร้อมกันไปด้วย

2. รายได้ของท้องถิ่น

ปัจจุบันหน่วยการปกครองท้องถิ่นทั้ง 6 ชนิด² มีโครงสร้างรายได้เหมือนกัน เรียกว่า รายได้ 5 หมวดกับรายรับพิเศษ ประกอบด้วย

1. **หมวดภาษีอากร** แยกเป็นภาษีอากรที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง 4 ชนิด³ และที่รัฐบาลจัดเก็บแทนให้อีก 5 ชนิด⁴

2. **หมวดค่าธรรมเนียมค่าใบอนุญาตและค่าปรับ** ตามกฎหมายต่างๆ ที่ให้อำนาจท้องถิ่นเช่นกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง กฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ มีค่าปรับบางประเภทที่กฎหมายกำหนดให้เป็นรายได้ของท้องถิ่นแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลเป็นผู้มีอำนาจในการเปรียบเทียบปรับหรือฟ้องต่อศาล เช่น ค่าปรับตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ค่าปรับตามกฎหมายที่กำหนดรายได้ให้ท้องถิ่นบางประเภท เช่น กฎหมาย ว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน เป็นต้น

3. **หมวดรายได้จากทรัพย์สิน** ท้องถิ่นสามารถหารายได้จากทรัพย์สินที่ท้องถิ่นเป็นเจ้าของหรือเป็นผู้มีสิทธิใช้สอยเช่นอาคาร ที่ดินของท้องถิ่น หรือที่ท้องถิ่นเช่าจากผู้อื่นมาจัดกิจกรรมหารายได้ต่อรายได้หมวดนี้รวมดอกเบียเงินฝากธนาคารด้วย

4. **หมวดสาธารณูปโภคและการพาณิชย์** ที่ท้องถิ่นดำเนินการให้บริการแก่ประชาชน เช่น การประปา ในอดีตเคยมีการดำเนินกิจการไฟฟ้ากิจการรถโดยสารประจำทางกิจการจำหน่ายปลีกัน้ำมันเชื้อเพลิงด้วย ปัจจุบันมีกิจการสถานธนาหุบาลเป็นการพาณิชย์ที่ได้กำไร

5. **หมวดรายได้อื่น** คือรายได้ที่อยู่นอกกรอบของรายได้ 4 หมวดข้างต้น

6. **รายรับพิเศษ** ที่เรียกชื่อว่ารายรับพิเศษ ไม่เรียกชื่อว่ารายได้ ก็เพื่อแสดงความแตกต่างกับประเภทรายได้ เนื่องจากรายรับพิเศษเป็นส่วนที่ไม่คงที่ไม่แน่นอนเหมือนรายได้ 5 หมวด รายรับพิเศษนี้ประกอบด้วย เงินอุดหนุนจากรัฐบาล เงินกู้ เงินสะสมของท้องถิ่นที่จ่ายขาด

3. รายจ่ายของท้องถิ่น

การใช้เงินของท้องถิ่นที่มาจากรายได้

²หน่วยการปกครองท้องถิ่นปัจจุบันมี 6 รูปแบบคือ เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล

³กรุงเทพมหานครและเทศบาลมีอำนาจจัดเก็บภาษีการพนันจากการพนันประเภท 2 เช่น การพนันแข่งม้าได้ตามพระราชบัญญัติการพนันด้วย

⁴องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับส่วนแบ่งภาษีอากรบางประเภทที่ท้องถิ่นอื่นยังไม่ได้รับเช่น อากรังนกอีกแอน อากรประมง

ทั้งหมดดังกล่าวข้างต้น จะต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้อย่างน้อยที่เป็นพื้นฐาน 3 อย่าง คือ

1. ระเบียบวิธีการงบประมาณรายจ่าย

เป็นแผนการใช้จ่ายเงินหรือแผนการทำงานที่จะ ต้องได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติจากสภาท้องถิ่น

2. ระเบียบการพัสดุ

เป็นแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการจัดหาพัสดุของท้องถิ่น การจัดหา นี้ อาจมาจากการซื้อหรือจ้างหรือโดยวิธีอื่น เป็น อำนาจของท้องถิ่น เว้นแต่ที่จ่ายจากเงินอุดหนุน ของรัฐบาล จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาล ก่อน

3. ระเบียบการรับเงินการเบิกจ่ายเงิน

การเก็บรักษาเงิน เป็นทางปฏิบัติทางการบัญชี เป็นส่วนใหญ่ เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับการตรวจสอบ การปฏิบัติทางการคลังต่อไป

4. การตรวจสอบการคลัง

การตรวจสอบการคลังมุ่งหมายทั้งการ ควบคุมและการป้องกันบางกรณีอาจรวมถึง การลงโทษด้วย หน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ การคลังมีทั้งหน่วยงานกลางของรัฐบาลคือ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน หน่วยงานของราชการ ส่วนกลางคือกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย หน่วยงานของราชการส่วนภูมิภาคคือจังหวัด และอำเภอ สำหรับท้องถิ่นก็มีเจ้าหน้าที่ภายใน หน่วยงานทำหน้าที่ตรวจสอบด้วยเช่นเดียวกัน

การตรวจสอบทั่วไปเป็นการตรวจสอบเพื่อ ดูความถูกต้องสมบูรณ์ของการปฏิบัติงานทั้งใน เรื่องวิธีการงบประมาณ วิธีการจัดหาพัสดุทั้ง กระบวนการ และวิธีการรับเงิน เบิกจ่ายเงิน เก็บรักษาเงิน รวมทั้งกระบวนการทางการบัญชี

การตรวจสอบเฉพาะกรณี เป็นการ ตรวจสอบเมื่อมีเหตุผิดปกติหรือสื่อว่าไม่ปกติ เช่น มีคำร้องเรียนหรือมีคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา

การลงโทษในบางกรณี เมื่อพบว่ามีการ ละเมิดหลักเกณฑ์อาจจะเริ่มจากการขอคำชี้แจง การสอบสวนไปจนถึงการลงโทษ เช่นการเรียก เงินคืน การชดใช้ค่าเสียหายหรือการชดใช้ทาง แพ่ง และรายงานให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทาง วินัยและทางอาญา

5. สถานภาพการคลัง ท้องถิ่นในปัจจุบัน

โครงสร้างรายรับ ไม่มีการปรับโครงสร้าง อย่างจริงจังเป็นเวลานาน รายรับของท้องถิ่นโดย ไม่นับรวมเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เคลื่อนไหวอยู่ ระหว่างร้อยละ 6 ถึงร้อยละ 8 ของรายรับของ รัฐบาล รายรับของท้องถิ่นในปีงบประมาณ 2539 เป็นเงินรวม 96,435.38 ล้านบาท ประกอบด้วย

- ภาษีที่จัดเก็บเอง 7,412.06 ล้านบาท หรือประมาณ ร้อยละ 7.68 ของรายรับ

- ภาษีที่รัฐบาลเก็บแทนให้, 28,133.03 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 29.17 ของ

รายรับ

- ภาษีรถยนต์ล้อเลื่อน 8,635.46 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 8.95 ของรายรับ

- รายได้จัดเก็บเองอย่างอื่นนอกจากภาษี 11,482.43 หรือประมาณร้อยละ 11.90 ของรายรับ

- เงินอุดหนุนจากรัฐบาล 37,252.58 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 38.62 ของรายรับ

- เงินสะสมจ่ายขาดของท้องถิ่นเอง 3,258.29 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 3.38 ของรายรับ

- เงินกู้ (จากกองทุนส่งเสริมกิจการท้องถิ่น) 279.53 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 0.29 ของรายรับ

รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1 ประกอบ

รายได้ไม่เพียงพอ ท้องถิ่นมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นตามอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจและความเติบโตของชุมชนเมือง แม้ว่าหน้าที่ของท้องถิ่นจะไม่ได้เพิ่มจำนวนมากขึ้น แต่ปริมาณงานและคุณภาพงานเพิ่มขึ้นมาก ทำให้

เสียค่าใช้จ่ายสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการรักษาสุขภาพแวดล้อม (การกำจัดปฏิกูลและมูลฝอย และการบำบัดน้ำเสีย) มีค่าใช้จ่ายต่อหัวประชากรสูงขึ้นถึง 2-3 เท่าตัวในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา การให้บริการสาธารณะและการจัดทำสาธารณูปโภคต้องเพิ่มและเน้นคุณภาพ ซึ่งเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายสูงขึ้นนอกเหนือจากการขยายให้ทันต่อการตั้ง

“**คู่มือแนวโน้มของการปกครองท้องถิ่น จากร่างรัฐธรรมนูญ (ฉบับ สสร.) จากแนวคิดของนักวิชาการ แนวคิดของนักการเมือง และกระแสความคิดของสังคม มีแนวโน้มมุ่งไปสู่การกระจายอำนาจสมบูรณแบบขั้นเรื่อยๆ โดยลดบทบาทของรัฐบาลกลางลง กรณีเช่นนี้ก็จะเกิดกับระบบการคลังของท้องถิ่นพร้อมกันไปด้วย**”

ถิ่นฐานของประชาชน แต่สัดส่วนการจัดเก็บรายได้ภายในท้องถิ่นไม่เพิ่มขึ้นเท่ากับการขยายตัวของชุมชนและบริการ เนื่องจากโครงสร้างของรายได้ไม่เอื้ออำนวยและประชาชนยังไม่เกิดความตระหนักในปัญหาและวิธีการแก้ไขเพียงพอ ยังมีการหลบเลี่ยงภาษีต่อต้านคัดค้านการปรับฐานภาษีและมีการใช้สาธารณูปโภคอย่างขาดความรับผิดชอบ ทำให้เกิดปัญหาเรื่องรายได้

ไม่เพียงพอ และต้องเรียกร้องตั้งพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นจำนวนมากสูงขึ้นเรื่อยๆ

การบริหารรายจ่าย ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของโลก ก่อให้เกิดความฟุ่มเฟือยและความไม่คุ้มค่าของการใช้จ่ายอย่างมาก วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จัดซื้อจัดหามา มักล้าสมัยหรือ

เสื่อมคุณภาพอย่างรวดเร็ว ต้องจัดหาทดแทนใน
ระยะเวลาอันสั้น มีความสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการ
บริหารงานสูงมาก

ดูรายละเอียดของรายจ่ายรวมของท้องถิ่น
จากตารางที่ 2

ในปีงบประมาณ 2539 ท้องถิ่นมีรายจ่าย
รวม 66,477 ล้านบาท ดังนี้

- รายจ่ายงบ
กลาง 2,892 ล้านบาท
หรือร้อยละ 4

- รายจ่าย
ประจำหรือค่าใช้จ่ายใน
การบริหาร 20,080 ล้าน
บาท หรือร้อยละ 30

- รายจ่ายเพื่อ
การลงทุน 12,993 ล้าน
บาท หรือร้อยละ 20

- รายจ่ายพิเศษ
ที่จ่ายจากเงินที่รัฐบาล
อุดหนุน 30,512 ล้าน
บาท หรือร้อยละ 46

จะเห็นว่าท้องถิ่น

มีรายจ่ายที่จ่าย (จากรายได้ที่จัดเก็บเอง) เพื่อ
การบริหารงานสูงถึงร้อยละ 30 ของรายจ่ายรวม
และต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาลสูงถึงร้อยละ
46 ของรายจ่ายรวม ในหมวดที่เรียกชื่อว่ารายจ่าย
เพื่อการลงทุน ก็อาจจะไม่เป็นการลงทุนตาม
ความหมายสามัญทั่วไป เพราะส่วนมากจะไม่
เชื่อมโยงกับการจัดหารายได้ของท้องถิ่นมากนัก

แผนงานด้านการคลัง ท้องถิ่นส่วนใหญ่

ไม่มีแผนงานทางด้านการคลัง หรือที่พอมีบ้าง
ก็ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะใช้งานได้ประโยชน์ เทศบาล

สุขาภิบาล เมืองพัทยา
และกรุงเทพมหานคร
มีแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
ตนเองเป็นหลัก แต่แผน
พัฒนาไม่ได้ครอบคลุมถึง
เรื่องการคลังอย่างชัดเจน
ทำให้การบริหารงานใน
ด้านนี้ดูดีโดยประสิทธิภาพ
และปรับตัวไม่ทันต่อ
เหตุการณ์

“ร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่กำลัง
รอการลงมติของรัฐสภา
กำหนดแนวการปกครอง
ท้องถิ่นไว้ในหมวดที่ 9 รวม
9 มาตรา ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่า
มุ่งไปที่การกระจายอำนาจการ
ปกครองลงสู่ท้องถิ่นอย่าง
ที่ไม่เคยมีมาก่อน โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งให้มีกฎหมายกำหนด
แผนงานขั้นตอนการกระจาย
อำนาจให้ท้องถิ่น ทั้งเรื่อง
อำนาจหน้าที่และการเงินการ
คลัง”

6. การคลัง ท้องถิ่นใน อนาคต

แนวคิดของรัฐบาล

มีการจัดทำแผนแม่บท

การปฏิรูประบบราชการ และแผนแม่บทการคลัง
ท้องถิ่น เพื่อเตรียมการปรับโครงสร้างทั้งด้านการ
ปกครอง การบริหาร และด้านการคลัง เน้น
เรื่องการกระจายอำนาจให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น
โดยเฉพาะด้านการคลังท้องถิ่น รัฐบาลตั้งเป้าหมาย
ไว้ที่จะเพิ่มรายได้ของท้องถิ่นให้เป็นร้อยละ 20
ของรายได้รัฐบาลภายในระยะแผนพัฒนาฉบับที่ 8

(2544) เน้นเพิ่มบทบาทการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่นมากขึ้น โดยท้องถิ่นจะรับภาระหน้าที่จากรัฐบาลมากขึ้นเช่นกัน

แนวคิดทางการเมือง ร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่กำลังรอการลงมติของรัฐสภา กำหนดแนวทางการปกครองท้องถิ่นไว้ในหมวดที่ 9 รวม 9 มาตรา ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่ามุ่งไปที่การกระจายอำนาจการปกครองลงสู่ท้องถิ่นอย่างไม่เคยมีมาก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้มีกฎหมายกำหนดแผนงานขั้นตอนการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น ทั้งเรื่องอำนาจหน้าที่ และการเงินการคลัง

แนวคิดของนักวิชาการ นักวิชาการทางด้าน การปกครองท้องถิ่น ทางรัฐศาสตร์และทาง เศรษฐศาสตร์ ต่างมีแนวคิดสนับสนุนการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นอย่างสูง โดยมีความเชื่อว่าท้องถิ่นสามารถจัดการกับปัญหาของตนเองได้ดีกว่ารัฐบาลในส่วนกลาง แนวความคิดของนักวิชาการส่วนใหญ่สอดคล้องกับแนวทางร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 แต่จะเน้นบทบาทของประชาชนและชุมชนโดยปราศจากการแทรกแซงของรัฐบาล



ตารางที่ 1

ภาพรวมรายรับท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ 2539

ลำดับที่	ประเภทภาษี	อบจ.	อบต.	เทศบาล	สุขาภิบาล	เมืองพัทยา	กทท.	รวม	ร้อยละ
1.1	ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	-	350.54	1,321.65	527.9	55.08	3,643.82	5,898.99	6.12
1.2	ภาษีบำรุงท้องที่	-	460.65	82.32	44.28	3.17	122.92	713.34	0.74
1.3	ภาษีป้าย	-	54.42	238.74	76.55	9.4	373.24	752.35	0.78
1.4	อากรกรง่าสัตว์	-	5.17	23.56	17.24	0.16	1.25	47.38	0.05
	รวมภาษีจัดเก็บเอง	-	870.78	1,666.27	665.97	67.81	4,141.23	7,412.06	7.69
1.5	ภาษีการค้า	-	-	-	-	-	202.43	202.43	0.21
1.6	ภาษีมูลค่าเพิ่มและธุรกิจเฉพาะ	806.81	-	4,682.06	937.59	34.25	10,118.65	16,579.36	17.19
1.7	ภาษีสุรา	1,103.56	648.76	310.37	435.05	3.41	301.17	2,802.32	2.91
1.8	ภาษีสรรพสามิต	3,345.50	1,951.48	917.92	1,285.95	10.43	918.60	8,429.28	8.74
1.9	ภาษีการพนัน	-	-	-	-	-	119.64	119.64	0.12
	รวมภาษีที่รัฐเก็บเพิ่มให้	5,255.87	2,600.24	5,910.35	2,657.99	48.09	11,660.49	28,133.03	29.17
1.10	ภาษียุทธภัณฑ์และล้อเลื่อน	925.77	-	2,593.00	1,317.35	16.51	3,782.83	8,635.46	8.95
	รวมภาษีอากรทั้งสิ้น	6,181.64	3,471.02	10,169.62	4,641.31	132.41	19,584.55	44,180.55	45.81
1.11	รายได้อื่นๆ	702.4	5,573.83	1,714.86	559.87	28.19	2,903.28	11,482.43	11.9
1.12	เงินอุดหนุนรัฐบาล	1,422.26	15,000.00	8,308.66	1,881.79	163.02	10,476.85	37,252.58	38.62
1.13	เงินสะสมจ่ายขาด	56.39	341.85	608.52	385.4	27.87	1,838.26	3,258.29	3.38
1.14	เงินกู้	76.36	-	67.66	135.51	-	-	279.53	0.19
	รวมโครงสร้างรายรับทั้งสิ้น	8,439.05	24,386.70	20,869.32	7,603.88	351.49	34,802.94	96,453.38	99.90
	รวมรายรับทั้งสิ้น							850,200.00	100
	รายรับท้องถิ่น/รัฐบาล (รายรับรัฐบาลปีงบประมาณ 2539 เท่ากับ 85,200 ล้านบาท								11.3
	รายรับท้องถิ่น/GDP ปี 2539 (4,684 พันล้านบาท)								2.05

รายรับรัฐบาลปี 2539

รายรับท้องถิ่น/รัฐบาล (รายรับรัฐบาลปีงบประมาณ 2539 เท่ากับ 85,200 ล้านบาท

รายรับท้องถิ่น/GDP ปี 2539 (4,684 พันล้านบาท)

หมายเหตุ ยอดรวมภาษีทั้งสิ้นของ อบต.ซึ่งไม่มีข้อมูลในรายละเอียดสมุดบัญชีที่ อบต.จัดเก็บเองเท่ากับภาษีที่ อบจ.จัดเก็บของปี 2537

ที่เหลือเป็นภาษีที่รัฐเก็บเพิ่มให้เกี่ยวกับภาษีสุราและภาษีสรรพสามิตใช้สัดส่วนเดียวกันของ อบจ.

ตารางที่ 2
ภาพรวมการคลังท้องถิ่น รายจ่ายท้องถิ่น ปีงบประมาณ 2539

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับที่	ประเภทรายจ่าย	อบจ.	อบต.	เทศบาล	สุขาภิบาล	เมืองพัทยา	กทม.	รวม	ร้อยละ
1	รายจ่ายงบกลาง	337.89	38.32	722.19	247.07	9.64	1,536.84	2,891.95	4.35
1.1	ชำระหนี้เงินกู้และดอกเบี้ย	47.00	N.A.	N.A.	75.31	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
1.2	รายจ่ายตามข้อผูกพัน	72.03	N.A.	N.A.	73.89	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
1.3	เงินสำรองจ่าย	215.30	N.A.	N.A.	47.92	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
1.4	เงินช่วยเหลืองบเฉพาะการ	3.56	N.A.	N.A.	49.95	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
2	รายจ่ายประจำ	3,054.68	1,987.22	4,754.73	2,411.30	108.14	7,763.89	20,079.96	30.21
2.1	เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	810.68	24.16	2,230.75	548.42	41.94	3,740.46	7,396.41	11.13
2.2	ค่าจ้างชั่วคราว	30.62	173.09	-	575.06	22.43	630.93	1,432.13	2.15
2.3	ค่าตอบแทน วัสดุ วัสดุ	1,892.23	1,626.60	2,314.71	1,107.39	37.90	1,976.64	8,955.47	13.47
2.4	สาธารณูปโภค	61.53	12.96	133.52	39.17	5.42	308.19	560.79	0.84
2.5	เงินอุดหนุน	165.82	129.77	54.16	122.42	0.36	94.70	567.23	0.85
2.6	รายจ่ายอื่น	93.80	20.64	21.59	18.84	0.09	1,012.97	1,167.93	1.76
3	รายจ่ายเพื่อการลงทุน	2,748.91	3,483.62	3,260.34	1,718.64	23.46	1,758.41	12,993.38	19.55
4	รายจ่ายพิเศษ	1,296.29	2,681.26	8,552.81	2,348.74	190.69	15,441.99	30,511.78	45.90
4.1	จ่ายจากเงินอุดหนุนทั่วไป	-	2,681.26	719.54	661.89	63.95	-	4,126.61	6.21
4.2	จ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	1,198.97	-	7,217.67	969.66	98.87	6,747.57	16,232.74	24.42
4.3	จ่ายจากเงินอุดหนุนอื่น	-	-	-	211.89	-	-	211.89	0.32
4.4	จ่ายจากเงินสะสม	40.66	-	567.03	375.06	27.87	8,457.38	9,468.00	14.24
4.5	จ่ายจากเงินกู้	56.66	-	48.57	130.24	-	-	235.47	0.35
4.6	รายจ่ายอื่น	-	-	-	-	-	237.04	237.04	0.36
	รวมรายจ่าย	7,437.77	8,190.42	17,290.07	6,725.75	331.93	26,501.13	66,477.07	100.00

หมายเหตุ 1. ตัวเลขเทศบาลจากรายจ่ายเทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ

2. รายจ่ายเพื่อการลงทุนได้แก่ค่าภูมิทัศน์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

3. ตัวเลข อบต.เมืองต้นประมาณร้อยละ 90